

Izvedbo večine akcij in projektov je omogočil generalni sponzor -
družba Mobitel d.d.

OVIBODEN KOT PTICA

WWW.MOBITEL.SI

K uspešni izvedbi večjih akcij in projektov so prispevale še druge
organizacije in podjetja:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Pri izvedbi manjših projektov so delovanje društva podprli:

REGIONALNI CENTER ZA OKOLJE
za srednjo in vzhodno Evropo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIŠTVO, ZNANOST IN ŠPORT

Priradoslovni muzej Slovenije
Slovenian Museum of Natural History

Informacije:

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije
(DOPPS) – BirdLife Slovenia, p.p. 2722, 1001 Ljubljana,
tel. 01/544 1230, fax. 01/544 1235,
e-pošta: dopps@dopps-drustvo.si

Fotografije: Kim Aaen, Peter Buchner, Damijan Denac,
Tomaž Jančar, Branko Koren, Tomaž Mihelič, Jakob Smole,
Arnold Lešnik.

Prelom/tisk: Grafični studio Abakos;

Naklada: 5000 izvodov.

DOPPS, april 2002

DOPPS v letu 2001

Drage članice, dragi člani,

Poznavalcu ptic lahko suhoparen seznam opaženih
vrst na izletu pove vse. Tudi če ga ni bilo zraven, bo
iz seznama razbral, kakšen je bil izlet, po kakšni
pokrajini je vodila pot in morda celo občutke, ki so
spremljali opazovalca. Tudi pregled v letu 2001
opravljenega dela naj bi bil takšen: jedrnato
naštevaje, za katerim se skriva bogata vsebina. Ta
pregled je namenjen vam, članicam in članom
DOPPS. Pri mnogih akcijah in projektih ste
sodelovali neposredno. V slehernem uspehu,
velikem ali majhnem, je skrit tudi vaš prispevek.

Naj bo predstavitev naših skupnih
dosežkov v preteklem letu
vzpodbuda za prihodnost.

Ptice, in z njimi vso naravo,
bomo lahko dolgoročno
obvarovali le kot v družbi
priznana organizacija z
močno člansko podporo.

dr. Peter Trontelj
predsednik

BirdLife
INTERNATIONAL

Naravovarstvena dejavnost

Opredeljevanje SPA-jev

Za Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) smo pripravili predlog 23 slovenskih posebnih varstvenih območij za ptice (SPA). Izdelali smo natančno metodologijo, organizirali 2 usklajevalni delavnici in opravili serijo dodatnih popisov za nekatere vrste ptic.

Umetna gnezdišča za navadne čigre

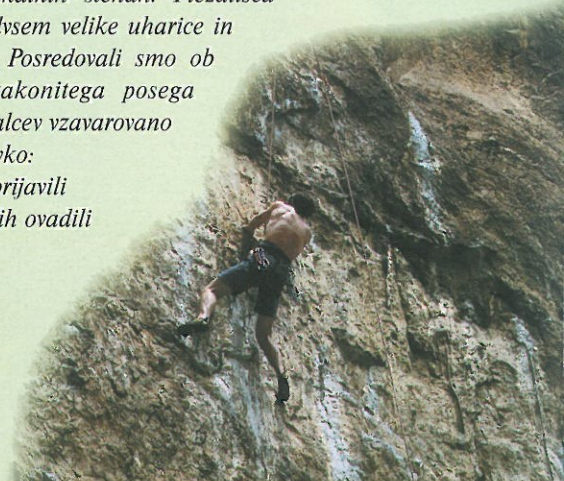
Za ohranitev močno ogrožene navadne čigre smo v lagunah Tovarne sladkorja Ormož postavili 96 m² velik gnezdilni splav, na Gajševskem jezeru pa povišali gnezditveni otoček. Že letos je na obeh območjih gnezdilo ca. 70 parov čiger.

Varstvo kormoranov pred poboji

Na ministrstva smo poslali vrsto pobud in se udeležili več sestankov, predlagali smo ustanovitev mešane delovne skupine, ki bi strokovno preučila problematiko kormorana. Pobude so naletele na gluha ušesa in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je odredilo poboj 500 kormoranov. Proti MKGP smo nato vložili tožbo na upravno sodišče.

Varstvo gnezdil v skalnih stenah

Na MOP in Planinsko zvezo Slovenije smo naslovili pobudo za pravno ureditev odpiranja novih plezališč v skalnih stenah. Plezališča ogrožajo predvsem velike uharice in sokole selce. Posredovali smo ob odkritju nezakonitega posega športnih plezalcev vzavarovano Unško koliševko: storilce smo prijaviли inšpekciji in jih ovadili policiji.

- Podali smo pobudo proti naravovarstveno sporni spremembi meje med Hrvaško in Slovenijo na Muri in Dravi;
- predsedniku R Hrvaške smo posredovali pobudo proti streljanju gosi na Ormoškem jezeru;
- očistili smo več gnezdilnih sten za breguljke ob Dravi;
- izpeljali smo akcijo čiščenja odpadkov na Cerknškem jezeru;
- izvedli smo akcijo trebljenja grmovja na zaraščajočih barjanskih travnikih na DOPPSovih parcelah v Vrbovskih talih;
- v sodelovanju s skavti smo v Radovljici restavrirali gnezdišče za postovko na cerkvenem zvoniku;
- pripravili smo strokovno mnenje glede protipoplavne ureditve Drave med Mariborom in Dogošami, ki je naravovarstveno nesprijemljiva;
- proti MKGP smo na upravnem sodišču sprožili tožbo zoper sporno denacionalizacijo javnih gozdov v IBAju TNP;
- nadzorovali smo 12 gnezd sokola selca, ki so bila v prejšnjih letih najbolj na udaru tatov jajc in mladičev; vsa smo uspešno obvarovali;
- posredovali smo ob več prijavih nezakonitega lova ptic pevk;
- posredovali smo ob prijavih dveh primerov nezakonitega sokolarjenja;
- izpeljali smo akcijo reševanje laboda grbca, ki se je ujel na ribiški trnek pri Pragerskem;
- v Ljubljani smo namestili 2 gnezdilnici za postovke;
- v azil smo odpeljali 4 mladiče bele štoklje, ki so popadali iz gnezd;
- v veterinarsko oskrbo smo odpeljali več najdenih obstreljenih ujed.

Upravljanje naravnega rezervata Škocjanski zatok (NRŠZ)

Projekt LIFE

DOPPS je za renaturacijo Škocjanskega zatoka kot prva slovenska nevladna organizacija pridobil sofinanciranje EU iz programa LIFE Narava. V okviru triletnega projekta, ki smo ga pričeli izvajati v avgustu, je steklo pet programov raziskav in spremljanja stanja. Ponovno smo začeli z monitoringom ptic, hidroloških parametrov in kakovosti vode v laguni, dodatno pa potekajo še raziskave potencialne sposobnosti naravne repopulacije območja, ribjih populacij in onesnaženosti reke Badaševce. Večina evropskih sredstev je namenjena ureditvi sladkovodnega močvirja na Bertoški bonifiki. V letu 2001 smo v skladu s terminskim planom projekta:

- organizirali košnjo celotne Bertoške bonifike,
- pripravili program očiščevalnih del izlivnega dela Are,
- izdali prvo številko biltena o rezervatu in
- postavili spletno stran <http://www.skocjanski-zatok.org>.

Ureditveni načrt

Sodelovali smo pri pripravi in javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta rezervata, ki je kot temeljni prostorski akt osnova za vse bodoče posege. Udeležili smo se kar 17 usklajevalnih sestankov in sodelovali na treh javnih obravnavah. Pripravili smo tudi projektne naloge za izvedbeno dokumentacijo.

Izbor drugih rezultatov

- Informativno zloženko o prihodnji ureditvi rezervata smo natisnili v nakladi 35.000 izvodov in jo razdelili vsem gospodinjstvom na obali in zainteresirani javnosti širom po Sloveniji. Za mednarodne predstavitve smo pripravili tudi zgibanko v angleškem jeziku.
- V rezervatu smo izvajali varstveni režim in v skladu z upravljalškimi pristojnostmi in začrtanim programom dela odpravljali kršitve. Opravili smo približno 100 nadzornih terenskih obhodov.
- Postavili smo dva kompleta označevalnih tabel in dve zapornici za preprečitev dostopa z motornimi vozili.

Znanstveno - raziskovalna dejavnost

Izpeljali smo 13 projektov popisov in monitoringov ptic. Pri raziskavah je sodelovalo prek 190 članov društva. Skupaj smo v popise vložili 539 terenskih dni dela, v veliki večini je šlo za prostovoljno delo članov.

Novi ornitološki atlas gnezdičk (NOAG)

Začeli smo s 5-letnim projektom atlasa, katerega namen je raziskati razširjenost in relativno gostoto vseh vrst ptic po vsej Sloveniji. Sodelovalo je prek 40 popisovalcev.

Popis ptic med Savinjo in Kozjanskim

V sodelovanju s Kozjanskim regijskim parkom (KRP) smo opravili popis ptic na 300 km² velikem območju med Savinjo, Savo in obstoječim KRP, kjer je predvidena širitev parka. V prek 100 terenskih dneh smo opravili 1016 točkovnih popisov.

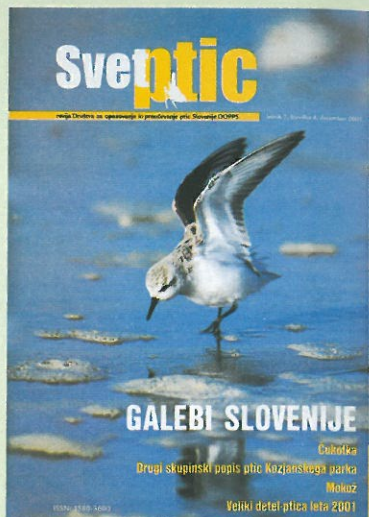
Izbor drugih raziskav

- Izpeljali smo vsakoletno zimsko štetje vodnih ptic; sodelovalo je 192 popisovalcev, ki so našli skupaj 49.894 vodnih ptic;
- opravili smo serijo popisov za manjkajoče podatke v zvezi z opredeljevanjem SPAjev: v specialnih popisih smo popisovali 19 vrst;
- v okviru akcije Crex night smo opravili vsakoletno štetje koscev na Cerknškem jezeru;
- izpeljali smo vseslovensko zimsko štetje mokožev;
- izvedli smo vseslovenski popis gnezdišč bele štorke;
- izpeljali smo vsakoletni popis zlatovranke v SV Sloveniji;
- popisali smo velikega srakoperja na Dravskem in Ptujskem polju;
- na Ljubljanskem barju smo popisali velike skovike;
- izvedli smo vseslovenski monitoring ogroženih gnezdišč sokola selca in planinskega orla;
- izpeljali smo vsakoletni monitoring vseh znanih gnezdečih parov velike uharice na Primorskem in Notranjskem.

Publicistična dejavnost

- *Acrocephalus*. Izdali smo 6 številke *Acrocephalus*, ki je že prerasel v vodilno ornitološko revijo JV Evrope.
- *Svet ptic*. Izdali smo 4 številke poljudne ornitološke in naravovarstvene revije *Svet ptic*.
- *Zgibanke*. Izdali smo 7 informativnih zgibank: *Krakovski gozd*, predstavitevno zgibanko partnerstva BirdLife *Zlato jajce*, *TINA*, letno poročilo »DOPPS v letu 2000«, *Škocjanski zatok* (v slovenskem in angleškem jeziku), *Ptica leta Veliki detel*.

Vzgojno izobraževalna dejavnost

Mladinski ornitološki raziskovalni tabor "Dornberk 2001"

Tabor, ki je namenjen izobraževanju perspektivnih mladih ornitologov, smo lani organizirali na Primorskem. Udeležilo se ga je 15 mladih ornitologov, starih od 11 do 19 let, ki so delali v 4 skupinah pod vodstvom mentorjev.

Udeleženci so popisali populacijo podhujk v JZ Sloveniji, gnezdilke opuščene glinokopa Goriških opekarn in za NOAG popisali gnezdilke v 4 kvadratih 10 × 10 km. Skupaj so opazili 101 vrsto ptic.

Srečanje mladih ornitologov

Izpeljali smo 7. srečanje mladih ornitologov Slovenije. Sodelovalo je 52 mladih raziskovalcev iz 12 osnovnih in srednjih šol, ki so izdelali 12 raziskovalnih nalog s področja ornitologije.

Predavanja in naravoslovnih dni

Organizirali in izpeljali smo 15 naravoslovnih dni in vrsto predavanj za učence osnovnih in srednjih šol.

Informiranje in osveščanje članstva in širše javnosti

Društvena predavanja in izleti

Organizirali smo 42 predavanj v 5 slovenskih mestih in 35 izletov po vsej Sloveniji. Obisk je bil letos rekorden, saj se je prireditev udeležilo skupaj 1346 ljudi (784 na predavanjih in 562 na izletih).

Svetovni dan opazovanja ptic

V okviru oktobrskega Svetovnega dneva opazovanja ptic smo organizirali 9 izletov in postavili dve stojnici.

Foto natečaj

V sodelovanju z generalnim sponzorjem, družbo Mobitel d.d., smo lani organizirali že 5. Foto natečaj na temo iz življenja ptic, drugič z mednarodno udeležbo. Z deli je sodelovalo 51 avtorjev iz 11 držav.

Nekaj drugih projektov

- V projektu *Popularizacija pticam prijaznega kmetovanja* smo pripravili izobraževalno predavanje za kmetijce in ga izvedli v 8 krajih po Sloveniji;
- po telefonu smo svetovali ca. 140 občanom, ki so nas klicali v zvezi z zimskim krmljenjem ptic, gnezdilnicami ipd.;
- rezultat bolj sistematičnega dela na področju odnosov z javnostjo je več kot 80 objav v zvezi z delom društva v medijih;
- organizirali smo tiskovno konferenco, na kateri smo širši javnosti predstavili knjigo IBA; kot posebni gost je sodeloval minister za okolje in prostor g. Janez Kopač;

- četrtič smo izvedli akcijo *ptica leta*;
- v sodelovanju z WWF Avstrija smo izpeljali projekt promocije in seznanjanja lokalnega prebivalstva o možni renaturaciji mrtvega rokava *Mure med Veržejem in Moto*;
- v okviru evropske Ramsarske konference na Bledu smo pripravili dva plakata in postavili dve društveni razstavi.

